

BIJLAGE 1. Toelichting bij de sub-rubriek "andere" in het registratiedocument voor een zwangerschapsafbreking

1. "Andere" noodsituaties

De noodsituaties ingeroepen in de rubriek "andere" vertegenwoordigen voor het jaar 2006, 234 antwoorden en voor het jaar 2007, 223 antwoorden.

In bedoelde rubriek werden, voor beide jaren, 63 diverse redenen ingeroepen ; hierbij dient genoteerd te worden dat de vermeldingen "nog niet gehuwd" en "zwangerschap cultureel niet aanvaard" overwogen ; beide antwoorden tellen samen 65 antwoorden voor 2006 en 42 voor 2007. In diezelfde rubriek komt tevens "geen kinderwens" (23 in 2006 en 33 in 2007) voor, terwijl er in het registratiedocument al dergelijke rubriek bestaat.

Hieronder worden de meest ingeroepen redenen vermeld. Andere redenen worden voor het merendeel slechts één keer geciteerd; het zou ééntonig zijn ze alle op te sommen. Neemt men ze evenwel allemaal in overweging, dan stelt men vast dat het verzoek tot zwangerschapsafbreking voornamelijk te wijten is aan een situatie van precariteit eerder dan aan een gebrek aan verlangen naar een zwangerschap.

Meest ingeroepen redenen :

- culturele problemen ;
- geen zwangerschap voor het huwelijk ;
- geen kinderwens ;
- mishandeling – familiaal geweld ;
- drugsgebruik ;
- geneesmiddelengebruik ;
- partner in de gevangenis ;
- partner niet vrij/overspel ;
- problemen van geestelijke of fysieke gezondheid bij de partner ;
- andere zieke kinderen ;
- problemen met de andere kinderen ;
- rouw omwille van een naaste ;

- hulp aan familieleden ;
- onbekende verwekker ;
- echtgenoot overleden ;
- weigering van twee- of drieling ;
- grote problemen bij een vorige zwangerschap ;
- laatste zwangerschap te recent, kinderen op jonge leeftijd ;
- onregelmatige relatie, instabiliteit ;
- moeder of verwekker in onwettige situatie ;
- studente.

Schema betreffende de subrubriek « andere » noodsituaties van het registratiedocument zwangerschapsafbreking

Noodsituaties	2006	2007
Partner niet vrij/ overspel	6	8
Nog niet gehuwd	11	5
Geen kinderwens	23	33
Zwangerschap ondanks spiraaltje	1	
Persoonlijke reden	1	
Gepland huwelijk	1	
Gezondheidsproblemen	1	
Cultureel onaanvaardbaar	54	37
Onregelmatige relatie	5	3
Partner in de gevangenis	12	10
Recente bevalling	5	13
Drugsgebruik	11	9
Geneesmiddelengebruik	11	4
Alcoholmisbruik	1	
Zieke gezinsleden	4	2
Recente relatie	1	
Prostituee	3	5

Partner ziek	9	6
Gedwongen huwelijk	1	
Onbekende verwekker	4	1
Echtgenoot in de coma	1	
Vriend te oud	2	6
Verlies van een eerder doodgeboren kind	1	
Partner komt uit de gevangenis	1	
Verlies van een trisomie baby	1	
Bloedingen/coma bij een vorige zwangerschap	1	
Te recente laatste zwangerschap	3	
Andere kinderen zijn ziek	10	7
Homoseksuele verwekker	1	
Echtgenoot overleden	4	1
Werk in een kliniek	1	
Familiale last te zwaar	1	
Vader in een onwettige situatie	2	3
Schrik voor de bevalling	2	1
Moeilijkheden met de andere kinderen	2	2
Mishandeling – gewelddadige partner	13	11
Voorziene operatie	1	
Vriend niet klaar voor zwangerschap	2	
Vriend in buitenland	2	1
Al geplaatste kinderen	2	3
Tweeling op jonge leeftijd	2	8
Psychologisch niet klaar	3	9
Moeder deed leverdonatie voor een kind	1	
Integratieproblemen	1	
Onregelmatige situatie	1	1
Familiale problemen	1	
Tweeling- of drieling zwangerschap	3	5
Nieuw samengesteld gezin	3	2
Herhaalde miskramen	1	
Religieuze		1

Verkrachting		1
Zonder vaste verblijfplaats		3
Leeft in een onthaalhuis		1
Erfenisproblemen		1
Rouw		2
Studies		3
Vorige zwangerschap met vroeggeboorte		3
Problemen met vorige zwangerschap		2
Scheiding van koppel		2
Enkelband met elektronisch toezicht		1
Lesbische relatie		2
Huidige gezinslast		1
Afrikaanse studente		1

2. "Andere" anticonceptiemethoden

In 2006 werd deze rubriek 146 keer op 17.640 ingevuld.

In 2007 ging het om 213 gevallen op 18.033.

De gegevens waarmee deze rubriek werd aangevuld hadden eigenlijk onder de daartoe voorziene specifieke rubrieken van het registratieformulier moeten staan; bovendien worden vaak merknamen van geneesmiddelen genoteerd.

"Andere" anticonceptiemethoden zijn o.m. :

- billingsmethode ;
- borstvoeding ;
- temperatuurmeting ;
- subfertiliteit van man ;
- subfertiliteit van de vrouw ;
- steriliteit van man ;
- nuvaring ;
- sterilisatie.

3. "Andere" methode van zwangerschapsafbreking

In 2006 werden 26 gevallen gemeld : 11 waarbij cytotec als methode van zwangerschapsafbreking werd gebruikt en 9 gevallen van laparoscopische sterilisatie. De andere methoden hadden in de daartoe geëigende rubriek moeten staan.

In 2007 betrof het 28 antwoorden.

Als "andere" methode wordt 9 maal cytotec en 11 maal lapster (laparoscopische sterilisatie) vermeld.

De andere methoden betreffen één van de zes methoden opgenomen in het registratieformulier behalve de vermelding "balloon + prepidil"

4. "Andere" methoden van verdoving

In 2006 werd deze rubriek vier keer ingevuld m.n. intraveneuze, PCA pomp, rachianaesthesie en epidurale.

In 2007 betrof het 5 antwoorden : twee maal pijnstillers, twee maal epidurale en narcose waarvoor vakje 3 bestaat.

5. "Andere" verwickelingen

In 2006 werd deze rubriek 54 maal ingevuld.

In 2007 ging het om 63 antwoorden.

Deze antwoorden zijn o.m. de volgende :

- retentie van de placenta ;
- nacurettage ;
- vagale malaise ;
- hemorragie ;
- braken, misselijkheid ;
- chorioamnionitis ;
- extreme angstpsychose ;
- psychologische problemen ;
- endometriose.

BIJLAGE 2. Zwangerschapsafbrekingen na een periode van 12 weken

Het statistisch verslag behandelt dit gegeven in deel twee van het verslag ("Gekruiste tabellen").

Overeenkomstig artikel 350, 4° van het Strafwetboek kan na de termijn van twaalf weken de zwangerschap onder de voorwaarden bepaald bij artikel 350, 1°, b), 2° en 3° van hetzelfde wetboek slechts worden afgebroken, indien het voltooiën van de zwangerschap een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van de vrouw of indien vaststaat dat het kind dat geboren zal worden zal lijden aan een uiterst zware kwaal die als ongeneeslijk wordt erkend op het ogenblik van de diagnose.

In 2006 werden er 93 zwangerschapsafbrekingen, uitgevoerd na een periode van 12 weken, geregistreerd. 5 ervan werden verricht wegens het ernstig gevaar voor de gezondheid van de vrouw, 78 wegens de uiterst zware of ongeneeslijke kwaal bij het ongeboren kind. 5 wegens een combinatie van risico's voor moeder én kind.

In 2007 lagen de cijfers als volgt : 112 zwangerschapsafbrekingen waarvan 6 wegens het ernstig gevaar voor de gezondheid van de vrouw, 96 wegens de uiterst zware of ongeneeslijke kwaal bij het ongeboren kind. 5 wegens de combinatie van risico's voor moeder én kind.

Bij onderzoek van de registratiedocumenten, blijkt dat als ernstig gevaar voor de gezondheid van de vrouw onder meer volgende aandoeningen worden gemeld : chorioamnionitis, ernstige cardio-vasculaire problemen, epilepsie, hyperthyreose, peritonitis, nefrotisch syndroom bij vrouw met hypertensie, pre-eclampsie, discus hernia, leucemie, valvulopathie, myocarde infarctus.

Als uiterst zware ongeneeslijke kwaal waaraan het kind zou lijden indien het geboren wordt, gaf men aan :

1. Chromosomale aandoeningen

- niet gespecificeerde chromosale afwijkingen ;
- Beckwith-Wiedemann syndroom ;
- Klinefelter syndroom (XXY) ;
- Turner syndroom (XO) ;
- polymalformatief syndroom ;
- triploidie ;
- trisomie 13 (Bartholin-Patou syndroom) ;
- trisomie 15 (Prader-Willi syndroom) ;
- trisomie 18 (Edwards syndroom) ;
- trisomie 21 (Down syndroom) .

2. Misvormingen

- letale skeletaafwijking ;
- bilaterale nieragenesis met Pether syndroom ;
- anencephalie ;
- anhydramnios ;
- afwijking van de neurale buisstructuur ;
- letaal Warfarine syndroom (met blindheid) ;
- Charcot-Marie-Tooth neuropathie ;
- Dandy-Walker hersenmisvorming ;
- hernia diaphragmatica ;
- dilatatie van hersendivertikels met intracerebrale bloedingen ;
- encephalokèle ;
- dode foetus ;
- gastroschisis ;
- agenesis (geen ontwikkeling van lichaamsdeel of orgaan) ;
- dysgenesis (gebrekkige ontwikkeling van lichaamsdeel of orgaan) ;
- genetische afwijking ;
- hemophilie drager ;
- niet-levensvatbare hartaafwijking ;

- holoprosencephalie ;
- hydrops foetalis ;
- hygroma cystica ;
- harthypoplasie ;
- hypoplasie van een of meerdere ledematen ;
- longhyplasie ;
- Limb-body wall complex (afwijkingen van ledematen in associatie met andere lichaamsafwijkingen) ;
- Nethertonsyndroom ;
- ziekte van Steinert (neurologische aandoening) ;
- niet gepreciseerde hartafwijkingen, skeletafwijkingen, multipele ernstige afwijkingen ;
- mega-ureter, mega-cystisch syndroom ;
- meningomyelokèle ;
- monochoriale tweeling ;
- multipel pterigium syndroom (lethaal) ;
- mucoviscidosis ;
- dwerggroei (o.m. door achondroplasie) ;
- omphalokèle ;
- osteo genesis imperfecta ;
- niet gepreciseerde foetale pathologie ;
- pentalogie van Cantrell ;
- focomelie (zeehondmisvorming) ;
- polycystische nieren ;
- Rhesusimmunisatie ;
- extreme intra-uteriene groeiretardatie ;
- enige polycystische nier ;
- vroegtijdige vochtblaasruptuur (22 weken) ;
- spina bifida ;
- congenitale doofheid ;
- Frijnssyndroom (multipele congenitale defecten) ;
- Farber syndroom ;
- thalassemie ;

- verdikte nekplooi (kans op trisomie 21).

3. Teratogene aandoeningen

- hersenafwijking (door infectie CMV) ;
- teratogene medicatie ;
- intestinale valvulus met peritonitis.